

Prædiken til 7. søndag efter Trinitatis

Af Mette Høyer Dansøn

Salmer: 756 Nu gløder øst i morgenskær, G 12 I høstens tid jeg siger tak, 68 Se, hvilket menneske,

—

G 31 Som gæst ved Glædens Ord, 469 Så går nu sjælens højtid an, 553 Min største hjertens glæde

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Jesus kom ind i Jeriko og gik gennem byen. Der var der en mand, som hed Zakæus, han var overtolder, og han var rig. Han ville gerne se, hvem Jesus var, men kunne ikke for skaren, da han var lille af vækst. Så løb han i forvejen og klatrede op i et morbærfigentræ for at få ham at se, for han måtte komme den vej forbi. Da Jesus kom til stedet, så han op og sagde: »Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus.« Så skyndte han sig ned og tog glad imod ham. Men alle, som så det, gav ondt af sig og sagde: »Han er gået ind som gæst hos en syndig mand.« Men Zakæus stod frem og sagde til Herren: »Se, Herre, halvdelen af, hvad jeg ejer, giver jeg til de fattige, og hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelt tilbage.« Da sagde Jesus om ham: »I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.«

Lukasevangeliet 19,1-10

På Jesu tid var Israel, som Jesus boede i, besat af romermagten. Og romerne kunne derfor kræve told og skat af indbyggerne i landet. Det brugte de lokalansatte toldere til... Og selvfølgelig var de ikke de mest populære mennesker. Det der med at betale skat med glæde, det kan man kun hvis man ser, at skatten går til noget godt, men hvis skatten og tolden skal bruges til at aflønne soldater, der undertrykker en, så er der ikke meget glæde i at betale skat. I Det Nye Testamente sættes toldere, skøger og syndere i samme kategori. Tolderne var en forhadet gruppe, fordi de opkrævede skatter til besættelsesmagten og med ry for at rage til sig. Tolderne blev set på som landsforrædere. De samarbejdede med besættelsesmagten – og nogle kunne nok godt finde på at inddrive lidt ekstra til sig selv – presse penge ud sine landsmænd. Det kunne godt tyde på, at Zakæus har gjort det – for han siger ”Hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firdobbelt tilbage” – Det er da vist en tilståelse.

I dag hører vi om Jesu møde med en af landets forhadte toldere, for i løbet af sine vandringer i Israel, kommer Jesus gennem byen Jeriko, som er den by hvor Zakæus bor og virker som tolder. Folk i byen er meget nysgerrige og stimler sammen for at se ham, der kalder sig Guds søn.

Zakæus er lille – og har ingen venner, der vil give ham lov til at stå foran dem, så han ville kunne se – tværtimod – så er han nok blevet skubbet væk... Indbyggerne i Jeriko har nok brugt anledningen til at masse og skubbe sådan, at det var helt umuligt for Zakæus at stå ved vejen og se Jesus komme – men det ville han SÅ gerne! Han bider derfor sin stolthed i sig, og som en lille dreng klatrer den rige tolder op i et træ.

Manden i træet hedder Zakæus. hans historie bliver en levende illustration af Jesus' budskab om, at frelsen også skal komme til de fortabte og de, som andre ikke synes fortjener det.

Og Jesus ser Zakæus – han ser HAM, og ikke en lille latterlig mand, der sidder i et træ med tøj, der ikke er velegnet til træklatring – han ser ikke en forræder af landet – han ser Zakæus – en mand, en ven, én han gerne vil være sammen med og Jesus ser op på ham og siger: ”Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus.”

Zakæus bliver så utrolig glad og skynder sig hjem for at byde Jesus velkommen. Det vækker dog ikke jubel hos byens beboere, der bliver vrede, fordi Jesus sætter sig til bords med, hvad de kalder, en syndig mand.

Zakæus hører dem og siger til Jesus: ”Se, Herre, halvdelen af, hvad jeg ejer, giver jeg til de fattige, og hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelt tilbage.”

Da Jesus hører det, svarer han: ”I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.” I mødet med Jesus er der kommet frelse...

Det er ikke det eneste sted i Bibelen, Jesus sætter sig til bords med en, der af omverdenen bliver opfattet som en synder. I Lukasevangeliet 15,1-2 står der:

”Alle toldere og syndere holdt sig nær til Jesus for at høre ham, og farisæerne, og de skriftkloge gav ondt af sig og sagde: »Den mand tager imod syndere og spiser sammen med dem.»

I den situation reagerede Jesus ved at fortælle dem lignelsen om det fortabte får, hvor en hyrde, selvom han har 99 får sikre på marken, begiver sig ud for at finde dette ene fortabte får og glædestrålende bringer det tilbage, når det lykkes.

”Jeg siger jer: Sådan bliver der større glæde i himlen over én synder, der omvender sig, end over nioghalvfems retfærdige, som ikke har brug for omvendelse.” (Lukasevangeliet 15,7)

Man kan sige, at Zakæus er personificeringen af det fortabte får. Han er blevet rig ved at kræve penge ind fra de fattige, men i mødet med Jesus finder han et nyt liv. Netop dét beskriver Jesus som sin rolle her i verden. Han er ikke sat på jord for at frelse de frelste, men for at lede de fortabte får sikkert hjem til stalden.

Også i Matthæusevangeliet kapitel 9,10-12 sidder Jesus til bords med toldere og syndere. Her beklager farisæerne sig, men Jesus fortæller dem:

”De raske har ikke brug for læge, det har de syge,” og han fortsætter: ”Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.”

Det samme siger han i Markusevangeliet 2,15-17, hvor det er de skriftkloge blandt farisæerne, der sætter spørgsmålstegn ved hans valg af selskab.

At Jesus sætter sig sammen med samfundets udskud for at tilbyde dem frelse, går altså igen i evangelierne. Jesus’ vilje til at tilgive syndere og udstødte finder dog et særligt levende udtryk i billedet af Zakæus, der sidder i sit morbærtræ.

Og at Jesus spiser med toldere og syndere gør, at vi kan gå til nadver. Vi behøver ikke at være perfekte for at Jesus vil dele nadver med os – han giver os lov til at komme med det vi bærer på.... Vi får lov til at møde frelsen, når vi går på knæ til bords med Jesus i nadveren.

Måske går vi fra mødet med Jesus som bedre mennesker. Måske – det gjorde Zakæus. Han ville dele ud af den glæde og godhed han selv mødte i Jesus, og mødet forandrede ham. Måske mødet ved

nadveren forandrer os, så vi kan være mere storsindet, også over for dem, der ser på os, som en israeler så på en lille rig tolder, der arbejdede for romerne.

Måske sker der noget med os, når Jesus gæster os i denne kirke. Når vi sidder til bords med frelseren.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen